

P.Z. br. 121

HRVATSKI SABOR

Klasa: 602-04/08-01/01

Urbroj: 65-08-02

Zagreb, 30. lipnja 2008.

ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICIMA RADNIH TIJELA

Na temelju članka 137. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskom saboru, aktom od 23. lipnja 2008. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagatelj osobno.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

P.Z. br. 121

Hrvatski sabor
Zastupnik Dragutin Lesar

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka

Zagreb, 23. lipnja 2008.

Primljeno:	23-06-2008		
Klasifikacijska oznaka:	602-04/08-01/01		Org. jed.
			65
Uredbeni broj:	6531-08-01	Pril.	Vrij.
		1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

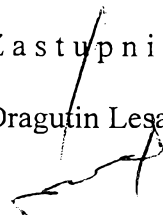
Predmet: Prijedlog zakona o o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske te članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosim Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

U postupku donošenja Zakona potrebna objašnjenja na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela davati će zastupnik Dragutin Lesar.

Zastupnik

Dragutin Lesar

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju objavljen je u Narodnim novinama 123/03, Uredba o izmjenama i dopunama istog zakona u Narodnim novinama 198/03, a posljednja izmjena u Narodnim novinama 105/04 i u njoj je detaljnije određen način na koji redoviti studenti u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na privremeno i povremeno zapošljavanje, te je određeno tko i na koji način može posredovati u privremenom i povremenom zapošljavanju studenata.

Člankom 28. predmetnih izmjena nadopunjuje se članak 88. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a članak glasi:

„U članku 88. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»(4) Redoviti studenti imaju pravo na zapošljavanje posredstvom pravnih osoba čija djelatnost osigurava cjelovitost i potrebni standard sustava visokog obrazovanja (studentski centri), sukladno pravilniku koji donosi ministar.«

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5. “

Dva su ključna aspekta ovih promjena:

1. Studentski centri u RH imaju ekskluzivno pravo organiziranja privremenog i povremenog zapošljavanja studenata, ograničeno samo podzakonskim aktom (pravilnikom) kojeg donosi ministar.
2. Ekskluzivno pravo studentskih centara da organiziraju privremeno i povremeno zapošljavanje studenata povezuje se s obvezom da se brinu o cjelovitosti i potrebnom standardu sustava visokog obrazovanja (prvenstveno subvencionirani smještaj i subvencionirana prehrana redovitih studenata).

Dobre strane ovakve monopolističke pozicije studentskih centara su u tome da se njihova dobit (odnosno razlika prihoda i rashoda) uglavnom troši na podizanje standarda studenata (smještaj i prehrana, ali i organiziranje drugih djelatnosti – kulturnih, športskih i sl.). Dakle, na neki način studenti vlastitim radom potpomažu i svoj standard, a kako se radi o

institucijama koje su sastavnice sveučilišta odnosno veleučilišta, omogućena je stalna kontrola priliva i trošenja sredstava kroz djelovanje Državne revizije.

S druge strane, brojni su negativni aspekti ovakvog rješenja, i uvjeren sam da pretežu nad pozitivnima. Naime:

- Provizija (12% plus troškovi osiguranja) se određuje u uskom krugu menadžmenta studentskih centara i ni na koji način nije podložna tržišnim uvjetima poslovanja, a radi se, ipak, o privilegiranom zapošljavanju koje djeluje i na tržište radne snage u Hrvatskoj.
- Cijena rada pojedinačnog studenta određena je cjenicima studentskih centara i nije ovisna o poslu i kvalifikacijama studenata, dakle monopol u tom aspektu djeluje protiv interesa studenata.
- Studenti dobrim dijelom sami pronalaze posao i studentski centar je samo monopolistički (zakonom zaštićeni) posrednik koji uzima proviziju, a kako obrtnih sredstava uglavnom nema ili ih ne želi koristiti za te namjene (odnosno angažira ih drugdje) posrednik isplaćuje zaradu tek nakon što ju naplati od korisnika i student, zapravo, ni na koji način ne može biti siguran da će dobiti ugovoreno i odrađeno.
- Kontrola prihoda ni u kojem trenutku ne pokušava utvrditi da li su poslovi za koje su studenti angažirani zaista odrađeni ili se radi o klasičnom „pranju novca“, odnosno izvlačenju gotovine iz tvrtke i izbjegavanju plaćanja poreza pri tome. O tome, naravno, ne brinu ni sami studentski centri, njima je bitno da su ugovorne formalnosti ispunjene.

Sve ovo širom otvara vrata mogućoj korupciji i poreznoj evaziji, a koje su razmjere tih mogućnosti govori podatak da su prihodi studentskih centara u Hrvatskoj (mada precizni nisu objavljeni na internetskim stranicama studentskih centara) vrlo blizu 1 milijarde kuna.

Predlažem izmjene Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju kojima bi se demonopoliziralo posredovanje u privremenom i povremenom zapošljavanju redovitih studenata i omogućilo i drugim pravnim i fizičkim osobama, da se bave ovom djelatnošću, a provedbenim propisima bi se i dalje regulirali uvjeti pod kojima bi se pravna osoba mogla registrirati za privremeno i povremeno zapošljavanje redovitih studenata. U svakom slučaju, uvjeren sam da razdvajanje privremenog i povremenog zapošljavanja studenata i studentskog standarda ni na koji način ne bi naštetilo studentima, posebice stoga što je taj standard i danas, prema postojećim zakonskim propisima, obveza države i treba se alimentirati iz državnog proračuna. Konkurencija bi sasvim sigurno snizila proviziju, posrednici bi bili aktivniji u traženju posla za svoje klijente i bili bi spremni isplatiti zaradu odmah (kao dio poslovnog rizika) ne čekajući naplatu od naručitelja, te bi se mogle ugovarati realnije cijene rada od onih koje se sada primjenjuju. Oporezivanjem te djelatnosti sasvim bi se sigurno namakla sredstva u državnom proračunu koja ne bi bila manja od sadašnjeg doprinosa studentskih centara studentskom standardu. Iskustva iz Slovenije, koja je na sličan način regulirala i demonopolizirala posredovanje u privremenom i povremenom zapošljavanju studenata govore da se ti ciljevi mogu postići u roku od 2 do 3 godine.

Opis stanja najbolje se vidi iz mišljenja studenata koja sam prikupio u svrhu ovog prijedloga :

1. Poslovi koji se nude su malobrojni; studenti su često prisiljeni sami tražiti radno mjesto i ako ga nađu moraju svejedno preko servisa napraviti ugovor. Nedostaje legalna alternativa

2. Poslovi nisu vremenski prilagođeni studentima, što znači ograničen broj radnih mjesta s fleksibilnim radnim vremenom. Npr. nude se jednodnevni poslovi (često fizikalni) ili često poslovi na 3 mjeseca, 8h/dnevno. Studenti su prisiljeni birati između studiranja ili zarađivanja.
3. Nedostaje intelektualni poslovi; nemogućnost skupljanja iskustva u budućoj struci studenata
4. Često dolazi do neplaćanja rada ili dugog perioda čekanja do isplate
5. Satnice su često niske i iznose između 15 i 20kn. (Naravno postoje i pozitivne primjere gdje satnice iznose 30-50kn, npr. za hostese)
6. U periodu od srpnja do kraja rujna, kada studenti imaju najviše slobodnog vremena, poslova nema ili jako malo
7. Zapošljavanje ne-studenata putem student-servisa, što stvara dodatnu konkurenciju za poslove
8. Izvanredni studenti koji nisu zaposleni nemaju pravo zaposlenja preko servisa
9. Ponude su dostupne samo preko oglasne ploče u studentskom servisu, nema oglašavanje putem interneta
10. Oglasi se sporo aktualiziraju; često se studenti javljaju poslodavcu koje više nema potrebe za radnicima što studentima stvara dodatne telefonske troškove
11. Studentski servis ne čini ništa da bi zaštitio prava studenata u odnosu s poslodavcem, npr. u slučaju da poslodavac ne želi isplatiti dogovorenu nadnicu

Iskustva Njemačke:

Za zapošljavanje studenata u Njemačkoj vrijede ista pravila kao i za sve građane, što znači da imaju ista prava i obaveze kao i svi zaposlenici i nemaju poseban status. (tzv. Gleichheitsgebot).

-svatko ima pravo zarađivati do 400€ bez da plaća poreze i doprinose (tzv. Minijob), što vrijedi i za studente. Poslodavac plaća minimalni doprinos za socijalno i zdravstveno osiguranje. Svaki iznos koji prelazi svotu od 400€

normalno se oporezuje. Studentima je formalno zabranjeno da tijekom perioda predavanja rade više od 20 sati tjedno. (Studij ima prioritet)

- 1994. godine ukinut je monopol „Savezne agencije za rad“ u posredovanju zapošljavanja. A od 2002. nije više potrebna posebna dozvola za posredovanje. Od tada je posredovanje postalo i privatno zanimanje.

- „Savezna agencija za rad“ ostaje glavna institucija za zapošljavanje, što uključuje i poslove do 400€ koji su posebno važni za studente. Posredovanje se ne naplaćuje.

- Većina sveučilišta imaju vlastiti forum za zapošljavanje u obliku oglasne ploče

- Nakon liberalizacije tog sektora pojavila se mnoštvo posrednika pri zapošljavanju studenata (slični hrvatskim „mojposao.hr“) Učlanjivanje i posredovanje za studente je većinom besplatno. Posrednici često nude rad u određenom mjestu ili čak na području cijele države i to putem Internet oglasa. A osim posla se često nude studentske prakse, dodatno obrazovanje, savjeti za pisanje životopisa i molbe, povoljnije fotokopiranje itd. Neki garantiraju satnicu studentskog posla od 7€.

- Provizija se često naplaćuje poduzećima odnosno poslodavcima i može iznositi npr. 1-3% ugovorene bruto plaće zaposlenika ili se naplaćuje paušalno oglas za posao u iznosu od npr. 25-75€ za 14 dana. Neki online-posrednici su potpuno besplatni i financiraju se putem prodavanja reklamnog prostora na svojoj Internet strani.

5. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati značajnija dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA

o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Članak 1.

Članak 88. stavak 4. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN. 123/03, 198/03 i 105/04), mijenja se i glasi

(4) Redovni studenti imaju pravo na zapošljavanje posredovanjem fizičkih i pravnih osoba koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o posredovanju u zapošljavanju.

Ministar nadležan za rad uz suglasnost ministra nadležnog za znanost i visoko obrazovanje pravilnikom će propisati posebne uvjete i način obavljanja ove djelatnosti .

Pravilnik će ovlašteni ministri donijeti u roku od 3 mjeseca od dana donošenja ovog Zakona.

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. siječnja 2009. godine

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom propisuje pravo redovitih studenata na obavljanje privremenih i povremenih poslova pod posebnim uvjetima, te određuju uvjeti pod kojima se može posredovati pri takvom zapošljavanju i obvezuju ministarstvo nadležno za rad i ministarstvo nadležno za znanost i visoko obrazovanje da donesu podzakonske akte potrebne za neometanu primjenu ovog Zakona.

Članak 2.

Stupanjem na snagu 1. siječnja 2009. svim zainteresiranima želi se dati dovoljno vremena za pripremu provođenja ovog Zakona.

(7) Sveučilište općim aktom uređuje stjecanje ECTS bodova na poslijediplomskom studiju te propisuje broj ECTS bodova potreban za prijavu doktorskog rada na poslijediplomskom sveučilišnom studiju.«

Članak 26.

Članak 74. mijenja se i glasi:

»(1) Stručni studiji provode se na visokoj školi ili veleučilištu. Iznimno, stručni studiji mogu se provoditi i na sveučilištu, uz pribavljenu suglasnost Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u skladu s ovim Zakonom.

(2) Stručni studiji traju od dvije do tri godine i njihovim se završetkom stječe od 120 do 180 ECTS bodova. Iznimno, uz odobrenje Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, stručni studij može trajati do četiri godine u slučajevima kada je to sukladno međunarodno prihvaćenim standardima te se takvim studijem stječe do 240 ECTS bodova.

(3) Završetkom stručnog studija s manje od 180 ECTS bodova stječe se odgovarajući stručni naziv, u skladu s posebnim zakonom.

(4) Završetkom stručnog studija s 180 ili više ECTS bodova stječe se stručni naziv stručni/a prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/ baccalaurea) uz naznaku struke, u skladu s posebnim zakonom.

(5) Kratica stručnog naziva stavlja se iza imena i prezimena osobe.

(6) Veleučilišta ili visoke škole mogu organizirati specijalistički diplomski stručni studij za osobe koje su završile stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij. Takav studij traje jednu do dvije godine i njime se stječe zvanje specijalista određene struke (spec.) koje se koristi uz stručni naziv stečen stručnim studijem ili preddiplomskim sveučilišnim studijem.«

Članak 27.

U članku 81. stavku 1. riječ: »odličan« zamjenjuje se riječju: »izvrstan«.

Članak 28.

U članku 88. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»(4) Redoviti studenti imaju pravo na zapošljavanje posredstvom pravnih osoba čija djelatnost osigurava cjelovitost i potrebni standard sustava visokog obrazovanja (studentski centri), sukladno pravilniku koji donosi ministar.«

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 29.

U članku 91. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Znanstveno-nastavna zvanja u znanstvenoj komponenti odgovaraju znanstvenim zvanjima kako slijedi:

1. docent – znanstvenom suradniku,
2. izvanredni profesor – višem znanstvenom suradniku,
3. redoviti profesor – znanstvenom savjetniku.«

Članak 30.

Članak 92. mijenja se i glasi:

»(1) Na sveučilištu, odnosno njegovim sastavnicama, se putem javnog natječaja provode izbori u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i suradnička zvanja te nastavna zvanja predavača, višeg predavača, lektora, višeg lektora, umjetničkog suradnika i višega umjetničkog suradnika, kao i stručna zvanja, sukladno ovom Zakonu, te se s izabranim pristupnikom zaključuje ugovor o radu. Kada sveučilište izvodi stručne i visokoškolske umjetničke studije, može za potrebe tih studija provoditi izbor za sva nastavna zvanja iz članka 91. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) U odgovarajuće znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, suradničko i nastavno zvanje može se izabrati osoba i bez zaključivanja ugovora o radu koja ispunjava uvjete za izbor u odnosno zvanje ako sudjeluje ili će sudjelovati u izvođenju dijela ili cijele nastave određenog predmeta (tzv. naslovno zvanje) na visokom učilištu.

(3) Visoko učilište može povjeriti izvedbu do jedne trećine nastavnog predmeta stručnjacima bez